

Forfatteren Karl Ove Knausgård har vært på en ørliten Berlin-turné de siste par dagene, og leste blant annet høyt for tyskerne fra Hitler-essayet i bind 6.

- Det føltes som å ta en risiko

LITTERATUR

Ingrid Brekke
Berlin

Aftenpostens korrespondent

- Hadde jeg visst at jeg skulle skrive 3600 sider, bruke tre år av livet mitt, miste halve familien, bli kalt fascist og sammenlignet med Anders Behring Breivik, hadde jeg aldri gjort det.

Det sier Karl Ove Knausgård til en lydhør forsamlings norske berlinboere og studenter fra institutt for skandinavistikk ved Humboldt-universitetet.

Han åpner foredraget slik, trekker tilhørerne tilbake til da han begynte på Min kamp og skrev de to første bøkene sine i et lukket rom, uten å vite noe om all oppmerksomheten utgivelsen skulle skape.

Den andre boken i romanverket *Min kamp* er nettopp utkommet på tysk, med tittelen «Lieben», (Elske). Den første boken heter «Sterben», (Dø). Foreløpig har ikke forlaget kjøpt rettighetene til flere utgivelser. Mandag leste han høyt

Bakgrunn

Henrik Steffens-forelesningene

► Karl Ove Knausgård holdt sommersemesterets første Henrik Steffens-forelesning, en åpen forelesningsrekke den norske gjestprofessoren Kjetil Jacobsen er ansvarlig for. Senere skal blant annet det Berlin-bosatte ekteparet, forfatter Selma Lønning og forlegger Richard Aarø, snakke om «To blikk på norsk litteratur», journalist Øyvind Strømme om høyreekstremisme og kunstneren Lars Ramberg om «Biopolitikk».

på Literarisches Colloquium, nær Wannsee utenfor Berlin.

Moralsk dilemma

Knausgård snakker om hvorfor han valgte å skrive om seg selv, om forholdet mellom fiksjon og virkelighet, om det moralske dilemmaet med å bruke virkelige mennesker, og om hvordan målet om total ærlighet ble uoppnåelig.

-Bok 6 er en slags apologi for alt det tidligere, sier han, og forteller om hvordan han ikke selv turde å kjøpe Adolf Hitlers bok *Min kamp*, men fikk en kamerat til å kjøpe den. Han kaster et blikk på klokken på veggen:

-Oj, er den så mye? Jeg trodde jeg hadde snakket i 15 minutter, så er det 50, sier han - og får forsikring fra arrangør og professor Kjetil Jacobsen at han har mye tid.

Intenst

Det meste av tiden går med til høytlesning av starten og slutten på det om lag 400 sider lange essayet om Hitler som er en del av bok 6. I essayet kommer han også inn på Anders Behring Breivik, en mann Knausgård har fått svært mange spørsmål om når han reiser i utlandet

Bare avbrutt av et kjapt blikk på klokken leser Knausgård intenst, og lenge, stående foran kateteret.

- Hitler var like mye verd som jødene han gasset ihjel, lyder en av setningene, og det er noe eget å høre Knausgårds tanker om Holocaust, menneskeverd og ondskap på nettopp Humboldt-universitetet, en kilometer unna Hitlers bunker. Det var forøvrig ved dette universitetet det første bokbålet i nazitiden fant sted.

Kontroversielt essay

-Det føltes som å ta en risiko, svarer Karl Ove Knausgård etterpå på Aftenpostens spørsmål om hvordan det var å snakke om dette temaet nettopp her.

-Jeg lurte på om jeg skulle gjøre det, men dette er noe jeg står for. Nå foregår også Breivik-saken, og jeg syntes det passet.

En student som fortalte at hun har lest og vært begeistret for alle Knausgårds bøker, sa at hun ikke klarte å komme gjennom bind 6, og at hun ikke skjønner hvorfor han ikke skrev ferdig romanen og ga essayet ut som et eget bind.

- Det er det mange som har sagt, smiler Knausgård, og forklarer at selv hans egen forelegger mente det ville være bedre. Men det var personlig svært viktig for ham å gjøre det slik, og da får det bare være at resultatet ikke ble noen fullkommen roman.

twitter.com/ingridbrekke